

Xəstəlik sinifi (XBT-10)	Travmalar, zəhərlənmələr
-------------------------------------	---------------------------------

İlkin versiyanın tərtibatçı (İSİM)	Daşdəmirov Ü.
---	----------------------

XBT-10 rubrikası	Xəstəliklər
T64	Əsasən qeyri-tibbi əhəmiyyətə malik maddələrin toksiki təsiri.

Müalicə

Müalicə məqsədləri:

- **metabolik məhsulların orqanizmdən çıxarılması ilə toksik təsirlərin aradan qaldırılması.**

Müalicə taktikası

- sorulmamış zəhərin çıxarılması;
- udulmuş zəhər və zəhərli məhsulların çıxarılması;
- ağırlaşmaların müalicəsi (su-elektrolitin korreksiyası, metabolik pozğunluqlar, toksik hepatopatiyanın, nefropatiya, ensefalopatiya, kardiopatiyanın müalicəsi).

Antidot terapiyası:

Antidot	Zəhərli	Dozalar və tətbiq yolu
Atropin (UD-B)	FOS, ağcaqanad milçəyi.	ilkin doza 0,1% 2-8 mq IV, və ya IM və ya SC. (uşaqlar üçün 0,015-0,05 mq/kg), sonra transatropinləşmə baş verənə qədər hər 15 dəqiqədən bir 2 mq

Qalantamin	Antixolinergik təsir mexanizmi olan kimyəvi maddələr (atropin, efedrin, amitriptilin, difenhidramin)	10-30 mq IV.
Natrium tiosulfat (UD-D)	Sianidlər, anilin, nitrobenzol, yod, civə, arsen və s.	30% 10-20 ml və ya 30-50 i.v.
Nalokson (UD-D)	Opiatlar (morfin, heroin, trimeperidin və s.)	Kəskin tənəffüs çatışmazlığının simptomları aradan qaldırıldıqdan sonra 0,8 mq IV (uşaqlar 0,01 mq/kq)
Piridoksin (UD-B)	Hidrazin törəmələri (izoniazid və s.)	ilkin doza 5% 6-10 ml (uşaqlar gündə 50 mq/kq-a qədər) yavaş-yavaş venadaxili. Yetkinlər üçün, konvulsiv sindrom aradan qaldırılana qədər təkrar tətbiqlərlə, doza 350 mq/kq-a qədər artırıla bilər.
Asetilsistein (UD-A)	Xlorlu karbohidrogenlər, metil bromid, paraquat, nitrillər və s.	5% dekstroza məhlulunda 20% 150 mq/kq IV; şifahi olaraq 140 mq/kq su/şirə ilə.
Etanol	etilen qlikol, etilen qlikol efirləri	Gündə 1,5-2 ml/kq şifahi olaraq 30% məhlul şəklində və ya venadaxili olaraq 5% dekstroza məhlulu və ya 0,9% natrium xlorid məhlulu şəklində .
Deferoksamin	Dəmir duzları	15 mq/kq i.v. gündəlik doza 6 q-dan çox deyil.
Xüsusi serumlar (ilan əleyhinə, karakurt əleyhinə serumlar)	Heyvan zəhərləri	Bezredko tərəfindən.

[Müalicədə istifadə olunan dərmanlar \(aktiv maddələr\).](#)

Aktivləşdirilmiş karbon

Adi gürzənin zəhərinin antitoksini

Atropin

Asetilsistein (Asetilsistein)

Qalantamin (Galantamin)

Deferoksamin

Nalokson

Natrium tiosulfat

Piridoksin

Karakurt hörümçək zəhərinə qarşı serum

İlan əleyhinə polivalent serum (Serum protivozmeinoy polyvalent)

Etanol

Ədəbiyyat

Əsasən qeyri-tibbi əhəmiyyətə malik maddələrin toksik təsiri

Versiya: Qazaxıstan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin klinik protokolları - 2015 (Qazaxıstan)

<https://diseases.medelement.com/disease/%D1%82%D0%BE%D0%BA%D1%81%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B5-%D0%B4%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B8%D0%B5-%D0%B2%D0%B5%D1%89%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B8%D0%BC%D1%83%D1%89%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%BE-%D0%BD%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%86%D0%B8%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%B2%D0%B7%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%8B%D0%B5-%D0%B8-%D0%B4%D0%B5%D1%82%D0%B8/14397>